Profiel
Het Simeonkwartet bestaat sinds 1996 en legt zich toe op de composities van de Nederlandse componist Simeon ten Holt

Het Simeonkwartet geeft concerten op vele bijzondere plekken en locaties. Zo speelde het kwartet onder meer in de Beurs van Berlage Amsterdam, kasteel de Wildenborch, Concertzaal Maene in Ruiselede (België), Sint Bavokerk Haarlem, Hoogtij Festival Groede, Sibiu (Roemenië) en CODA Museum Apeldoorn.

Jaarlijks is er een uitvoering van Canto Ostinato te horen in de Buitensociëteit van de Hanzehof Zutphen met een extra dimensie door de belichting van Mark Hengeveld.

In 2024 gaf het Simeonkwartet vier concerten in de Cathariakerk in Doetichem ('Catharina's Winter'). Een unieke beleving waarbij het publiek ondergedompeld werd in de klanken van Canto Ostinato in samenspel met dynamische lichtkunst van meerdere kunstenaars.

In 2019 werd Canto Ostinato door het Simeonkwartet op vier vleugels live uitgezonden op Radio 4. In 2023 bracht het kwartet bij het label Etcetera een nieuwe cd uit met Canto Ostinato.

Het volgende concert in onze serie vindt plaats op dinsdag 26 januari 2027 om 20:15 uur met een uitvoering door de vijf musici van **Ensemble De Nootzaak** (piano, hoorn, hobo, fagot, klarinet). Het programma omvat o.a. werken van Lully, Glinka, Reinecke, Rimsky-Korsakov, Franz Straus en van Mozart het fraaie Kwintet voor piano en blazers. Kaarten voor dit concert kunt u bestellen op **www.alkmaarsekamermuziek.nl/agenda**

© Huub Krijnen, programmeur

Stichting Alkmaarse Kamermuziek

Opgericht 1916
Concert in TAQA-theater De Vest – 29 november 2026
Er is geen pauze, drankje na afloop in de foyer

Simeonkwartet

Vier vleugels
Emile Engel - Cathelijne Maat
Esther Scheerder en Jacobus den Herder.

Simeon ten Holt (1923-2012)
Ten Holt werd geboren in het toen elegante kunstenaarsdorp Bergen, waar hij bevriend raakt met Adriaan Roland Holst en bij Charley Toorop talloze schilders en schrijvers ontmoet. Zijn vader vormde de inspiratiebron voor zijn muzikale belangstelling; hij kreeg pianolessen en muziektheorie van Jakob van Domselaer. In 1949 vertrok hij naar Parijs, waar hij aan de École Normale de Musique de Paris lessen volgde van Arthur Honegger en Darius Milhaud. In 1954 keerde hij terug naar Bergen, waar hij werkte als componist. Hij componeerde werken voor piano, kamer, vocale- en elektronische muziek, Van 1970 tot 1987 gaf Ten Holt les in hedendaagse muziek aan de Academie voor beeldende kunsten in Arnhem

In muzikaal opzicht waren de jaren zeventig van de vorige eeuw een tijd van overgang voor de componist. De tijdgeest schreef experimentele avant-gardistische en atonale muziek voor (Peter Schat, Reinbert de Leeuw, Louis Andriessen – geen vrienden, maar kennissen), waar hij zich in de jaren zestig ook vol overtuiging op had gestort: hij was het serialisme toegedaan en hield daar hartstochtelijke pleidooien voor. Maar het was muziek die hem uiteindelijk niet raakte. 'Het is mijn artistieke winter geweest (...). Echte muziek heeft gevoel, sensualiteit'

Omdat *Canto Ostinato* onbeschaamd tonale muziek was, voelde Ten Holt aanvankelijk gêne: hij componeerde het stiekem. Toch maakte hij het stuk af: op 25 april 1979 was in première in de Ruïnekerk in Bergen.

Canto Ostinato (1973-1976)
Canto Ostinato (aanvankelijk *Perpetuum* genaamd) ontstond in een periode van Ten Holts componeren waarbij hij steeds meer geïnteresseerd raakte in een stijl waarin traditie en experiment van gelijk belang zijn. Het werk markeerde het begin van een nieuwe periode, waarin Ten Holt terugkeerde naar de tonale muziek.

Canto Ostinato is opgebouwd uit zogenaamde secties (106) en bruggen. Secties zijn maten of groepen van maten die herhaald dienen te worden. Een brug wordt slechts eenmaal gespeeld. De herhalingsprocedure, als structuurelement van het stuk, biedt de spelers ruimte om zelfstandig keuzen te maken met betrekking tot 1) het aantal herhalingen van de daarvoor in aanmerking komende secties 2) de intensiteiten (forte/piano enz.) en 3) de speelwijze (legato, staccato, portato enz.).

Ten Holt over *Canto Ostinato*: 'Ik heb een stuk gemaakt waarin het sociale aspect heel belangrijk is (de samenwerking tussen de uitvoerende musici, red.) en ook bepalend voor de structuur. Het nieuwe is dat je op elkaar moet reageren. In de gangbare klassieke muziek staat er een noot op papier en daar kun je niet van afwijken, die moet je zo spelen. Maar bij *Canto* laat de muziek ruimte voor de uitvoerders: je kunt, door naar elkaar te kijken, door op een bepaalde manier op elkaar te reageren, even afwijken van de tekst. Niet dat je de compositie omgooit, dat mag niet; maar je kunt ervoor kiezen de ene greep wel te doen en de andere niet. Ik maakte met *Canto,* en ook daarna, muziek die het accent legt op het sociale aspect ervan. Het zijn stukken die veronderstellen dat mensen naar elkaar luisteren en op elkaar reageren. Je zult altijd zien dat de vier pianisten die het stuk uitvoeren, de noten spelen die er staan, maar net het accent leggen op ándere noten dan de andere spelers doen. Dat mag ook: spelers maken hun eigen keuzes als het gaat om de intensiteit waarmee ze bepaalde passages spelen, dus forte of piano. En ook de speelwijze – staccato, legato – bepalen ze zelf. En, heel belangrijk: de spelers mogen zelf weten hoe vaak ze een sectie herhalen. De lengte staat niet van tevoren vast, die kan variëren van een uur tot een paar uur. Die vorm, die was nieuw.'[1]

Het stuk is geschreven in een tweedelige maatsoort (2/4) met als onderverdeling tien 16e noten. Deze tweemaal vijf noten vormen het basisritme. Van een toonsoort in klassieke zin is geen sprake; het aanvankelijke tooncentrum is bes mineur, maar er vinden regelmatig overgangen plaats naar andere toonsoorten.
Het stuk is door Ten Holt duidelijk bedoeld voor uitvoering door vier pianisten. Helaas vinden er nogal wat 'verknoeiingen' plaats en worden uitvoeringen in allerlei niet beoogde bezettingen en instrumentatie gegeven, ook in Alkmaar, Bergen en omgeving.

Bij de interpretatie van *Canto Ostinato* zullen de uitvoerende musici gebruik maken van accenten die door hun ritmiek en positie in het toonsysteem een eigen leven lijken te gaan leiden. Het ritme is heel strak, het is niet de bedoeling dat er wordt vertraagd of versneld: *Canto* gaat meer over de richting van de melodie en de klank.

De uitvoeringspraktijk van *Canto Ostinato* veronderstelt een rijpingsperiode waarbij de pianisten het stuk langzaam veroveren: de muzikale keuzen worden pas gemaakt op het moment van uitvoering.

Als er al sprake is van leiding bij *Canto Ostinato* dan is dat de som van de interacties tussen de spelers. *Canto* leidt als het ware zichzelf en het is de taak van de musici het stuk in de juiste muzikale banen te voeren, waarbij ze ook afgaan op elementen van buitenaf: de akoestiek, het publiek, de sfeer, alles is van invloed op het uiteindelijke resultaat.

De langdurige ervaring en de vele uitvoeringen door het Simeonkwartet garanderen een intense beleving.

[1] Wilma de Rek. *Canto Ostinato. Simeon ten Holt over zijn mesterwerk.* Amsterdam, 2013